

NL-108

December-2015

B.Com., Sem.-III

Core Elective-202 : Marketing

(Agricultural Marketing)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) કૃષિક્ષેત્રના વિકાસમાં સરકારની ભૂમિકા ચર્ચો. 6
- અથવા**
- ભારતના આર્થિક વિકાસમાં કૃષિ માર્કેટીંગનો ફાળો સમજાવો.
- (બ) કૃષિ માર્કેટીંગના હેતુઓ ચર્ચો. 4
- અથવા**
- કૃષિ માર્કેટીંગને અવરોધતાં પરિબળો સમજાવો.
- (ક) કૃષિ માર્કેટીંગમાં નાણાંની અગત્યતા ચર્ચો. 4
- અથવા**
- ખેત વિષયક બજાર ક્રિયાનો ખ્યાલ સમજાવો.
2. (અ) નિયંત્રિત બજારનો ખ્યાલ સમજાવી, તેના ઉદ્દેશો ચર્ચો. 6
- અથવા**
- સહકારી માર્કેટીંગના લાભા-લાભ સમજાવો.
- (બ) વખારગૃહોના પ્રકાર સમજાવો. 4
- અથવા**
- કોલ્ડ સ્ટોરેજ વિશે નોંધ લખો.
- (ક) સહકારી માર્કેટીંગ વ્યવસ્થાનાં કાર્યો ચર્ચો. 4
- અથવા**
- કૃષિ માર્કેટીંગનું માળખું સમજાવો.

3. (અ) કૃષિ માર્કેટીંગના મધ્યસ્થીઓના પ્રકાર ચર્ચો. 6
- અથવા**
- કૃષિ માર્કેટીંગની કડીઓ સવિસ્તાર ચર્ચો.
- (બ) કૃષિ અને ગ્રામીણ વિકાસની રાષ્ટ્રીય બેંક વિશે નોંધ લખો. 4
- અથવા**
- રાષ્ટ્રીય કૃષિ સહકારી માર્કેટીંગ ફેડરેશન (નાફેડ) વિશે સમજૂતી આપો.
- (ક) જથ્થાબંધ વેપારી કોને કહેવાય ? તેનાં કાર્યો જણાવો. 4
- અથવા**
- કમિશન એજન્ટનો અર્થ આપી, તેના દ્વારા અપાતી સગવડો જણાવો.
4. (અ) જમીન વિકાસ બેંક વિશે સવિસ્તાર નોંધ લખો. 6
- અથવા**
- જિલ્લા મધ્યસ્થ સહકારી બેંકના ઉદ્દેશો, કાર્યો અને મર્યાદાઓ જણાવો.
- (બ) પ્રાથમિક ખેત વિષયક સહકારી ધિરાણ મંડળીના હેતુઓ અને નાણાંતંડોળ વિશે ચર્ચા કરો. 4
- અથવા**
- રાજ્ય સહકારી બેંકના કાર્યો જણાવો.
- (ક) R.B.I.ના વિશિષ્ટ ફંડની રચના વિશે નોંધ લખો. 4
- અથવા**
- સામૂહિક સહકારી ખેત મંડળીનું સ્વરૂપ સમજાવી, તેના હેતુ લખો.
5. કોઈપણ સાતના જવાબ આપો : 14
- (1) સંયુક્ત સહકારી ખેતમંડળીઓના હેતુઓ જણાવો.
 - (2) લાંબાગાળાની ધિરાણની આવશ્યકતા જણાવો.
 - (3) ભારતીય ખેતીની વિશેષતાઓ લખો.
 - (4) કૃષિ માર્કેટીંગનું મહત્ત્વ જણાવો.
 - (5) ખેત ઉત્પાદકતા વધારવાના ઉપાયો જણાવો.
 - (6) નિયંત્રિત બજારના લક્ષણો લખો.
 - (7) વખારનો અર્થ આપો.
 - (8) કૃષિ માર્કેટીંગનો પરોક્ષ માર્ગ એટલે શું ?
 - (9) કૃષિ માર્કેટીંગના વિશિષ્ટ કોમોડિટીઝ બોર્ડ જણાવો.
 - (10) સહકારી ક્ષેત્રની સંસ્થાઓ લખો.